

SİBEL ERASLAN

babam için beyaz bir kuğu

*bazen hızır... sizin için rüyaya yatmış
bir çocuktur; yetişir...*

2015 NECİP FAZIL ÖYKÜ ÖDÜLÜ

BABAM İÇİN BEYAZ BİR KUĞU

Sibel Eraslan

TİMAŞ YAYINLARI | 3993

Edebiyat Kitaplığı-Öykü | 38

YAYIN YÖNETMENİ

İhsan Sönmez

EDİTÖR

Seval Akbıyık

KAPAK TASARIMI

CumbaCo

1. BASKI

Mart 2016, İstanbul

ISBN

ISBN 978-605-08-2216-8

9 786050 822168

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

facebook.com/timasyayingrubu

twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No: 8

Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak

Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.

İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İçindekiler

Kehribar	7
Babam İçin Beyaz Bir Kuğu	17
Amber Hanım'ın Çekim Gücü	25
Miray'ın Yeni Arkadaşları.....	37
Hotel California.....	43
İskele	51
Casablanca'da Balayı	55
Mazeret Kâğıdı	71
Turkuaz	77
“Li İlafı”	83
Müzayede	95
İnce Hastalık.....	107
Oyunbozan	113
İplik Kutusu	119
Frankfurt Notları.....	131
Halam Frankfurt'a Hiç Gitmedi.....	141
“Ke Ennehu...” Sanki O	151

Kehribar

“Ben uyurken götürmüşler,” dedi.

Kazım Usta'nın daha düne kadar yattığı karyola bomboştu. Hastane odası daha evvel de bu kadar soğuk ve ıssız, tavan bu kadar yüksekte miydi?

Eğilip küçük ellerini sürdürdü, jilet gibiydi yatağın yeni yüzü, çarşaf takımı bembeyaz, yastık kılıfı az evvel geçirilmiş, sanki içinde kimse yatmamış, sanki bu yatak, sanki bu oda Kazım Usta'yı hiç tanımamış... Hasta odalarına sinmiş limon kolonyası ile soyulmuş elma kabuğu arasında gidip gelen o baygın, mayhoş koku da kalkmış, yerine çamaşır suyu gibi, aşı günü gibi, hani düşersin de kanayan dizine yara bandı veya en fenası tentürdiyot bastırırlar ya işte o günleri ve o kokuları alıp koymuşlar. Kazım Usta yok. Her şey mum gibi ya da hiç yaşanmamış, aslında bir masalmış, bir varmış, bir yokmuş gibi...

Oysa, daha dün geceye kadar, bu odada, işte bu yatakta yatardı Kazım Usta. Şaşıtı kaldı bu işe küçük Musa, nereye götürmüşler, niçin kendisine haber etmemişler, *vah benim ustam*, dedi içinden... Hastanenin tüm duvarları koro halinde bu vah'la yükselttiler boylarını, bir vah, iki vah, çok vah, Musa zaten çocuktuktu, daha da ufaldı, *vah... Ufaldı... Ufaldım... Çocuğun “ç”si, “ç” harfinin de çengeli oldu çıktı, nokta gibi büzüldü.* Derken odadaki eşyaların peşinden, bahçeye açılan pencereden gözükken ağaçlara kadar ne varsa, her şeyin rengi

kaçıverdi aniden, Musa, natürmordun silik bir lekesi gibi kendi içine kıvrıldı...

“Kazım Usta’yı, ben uyurken götürmüşler,” dedi.

Şayet dikkat edip de görebilselerdi hastanenin hemşireleri, küçük çocuğun boş karyola başındaki şaşkınlık yüklü üzüntüsünü... Küçük ellerinden tutup Musa’yı, derhal Nil nehrinde yüzen o küçük ve eski sandukaya koyarlardı yeniden, o ihtiyar ve güzel masalın içine.

“Sonraaaa...” demeyi çok severdi Kazım Usta, Yedikule’deki Ciğer Hastanesi’nin bahçesindeki ihlamur ağaçlarına yaslanmış o derme çatma çay ocağında. Kendisini çakır gözleri ve kepçe kulaklarını aç aça seyreden Musa’nın merakını daha da arttırmak için, bir çay yudumu molası verirdi mahsusen.

“Sonraaaa...”

Hikâyenin devamını sabırsızlıkla bekleyen Musa’nın tüm dallarında patır patır çiçekler açtıran bir telaş. Dayanamaz iskemleden aşağı atlar, Kazım Usta’nın ağzına ağzına yaklaşır, ha desen ihtiyar adamın beyaz ve zaten seyrek sakallarının arasından çekip çıkarmak isterdi kelimeleri Musa. “Firavun’dan çok korkan annesiiii, bebek Musa’yı, ağaçtan bir sandukaya koyaraaak, salmış Nil nehrinin koynunaaaa...”

Musa. Yedi yaşında. Yedi yıl evvel bırakılmış İstanbul sokaklarına, portakal sandıklarının içinde bulmuşlar onu, sandık var sandık var, sandıktan sandığa fersahlarca yol var gerçi, ama Musa takmışlar bu yüzden ismini. Musa, sandık çocuğu. Yumurtadan çıkma gibi. Çıtır çıtır kırmak zorunda her seferinde hayatın kabuğunu. Tam tepesinden oysa, başı acıyor. Üşüyor. Bir ayağı seken kuş. Kazım Usta; “vah benim Musa’m, üzülme be!” der, zayıf ensesine mahsustan bir fiske sallar, daima iki numara tıraşa vurulmuş kafasını sıvazlardı Musa’nın.

“Vakti geldiğinde çıkacağız, bu hastaneden.”

Sonra da taş yontmaktan yassılmış kocaman nasırlı elleriyle tutup bağına basardı çocuğu. Ona, *kehribarım*, derdi.

“Kehribar ne demek usta?”

“Kehribar, taşların kibarıdır oğulcuğum, şu koca ömrünü nice mermer, nice granitle geçirdikten sonra, kader bizi senin gibi bir kibara çattırdı...” der, ardından da gürül gürül gülerdi.

“İyileşelim hele bir... Seni bizim Balıkesir’e götüreceğim. Doktor Esin Hanım izin verdi, Musa sınıfını geçsin, tatilde götürürsün,” dedi.

“Balıkesir Yedikule’den uzakta mı usta?”

“He ya çok uzak, vakti gelsin hele, çıkacağız bu hastaneden...”

“Trene de biner miyiz?”

“He ya...”

“Gemiye?”

“Hepsine de bineriz inşallah!”

Ama Musa bu, daha çocuk olsa da inanamaz bir gün tatile çıkacağına, zaten trene, gemiye falan da hiç binmedi hayatında, bir keresinde otobüse bindirip ağaç dikmeye götürmüşlerdi de yurttaki arkadaşlarıyla onu, büyüyünce otobüs şoförü olmaya karar vermişti o gün. Balıkesir neresindeydi acaba Orta Atlas’ın? Kazım Usta’nın masallarında anlattığı Nil nehrine yakın mıydı? Denize benziyormuş Nil, öyle dediği bir keresinde Kazım Usta. Vakti geldiğinde hastaneden çıkacaktı çıkmasına da, Yedikule’deki hastane, o güne kadar küçük başına gelmiş en güzel şeydi. Ona sorsalar, lakin sormaz ya kimsecikler, zaten ayrılmak istemez ne ihlamur ağaçlarının altından, ne de Kazım Usta’nın anlattığı masalların içinden...

“Allah var değil mi usta, görür elbet bu kedicikleri?”

“He ya... Allah var ya koçum. Ne güzel dedin. Kara gecenin içinde ağır aksak yürüyen kara karıncanın total ayağından çıkan sesi bile işitir O!”

Yüreciği genişler onu dinlerken Musa'nın, sonra dünyadaki bütün total karıncaların yüzleri güler, hava toptan bahar kesilir, gecenin siyahı bile üşütmez, bıçak kesmez, kesse bile kan akıtmaz, her şey birleşir Kazım Usta'nın masallarında; Kerem ile Aslı, Hazreti Ali ile mübarek atı Döldül, Battal Gazi ile Melek Şah, Otuz Kuşların tekmili ile Yedi Uyuyanların hepsi, mahşerde buluşur gibi toplaşır birleşirler...

Allah budur işte Musa'nın zihninde, denizleri yarıp içinden yollar çıkaran, Firavun'un kulağına sinek kaçırın, kuyudaki Yusuf'u, gözleri bağlı İsmail'i kurtaran, ateşi gül bahçesine çeviren, böyle minare gibi, vinç gibi uzun boylu ama göze görünmezlermiş, nice melekleri, gizli ferishtahlarıyla garipleri, yetimleri kollatan... “Allah var,” diyor Kazım Usta. Kedicikleri de görür elbet, Musa'yı da.

Doktor Esin Hanım, bir hafta evvel anneleri tarafından terk edilen kediciklere hastane bahçesinde bakabileceğini söyledi Musa'ya. Sağ olsun, evinden bir de sepet getiriverdi, yavruları içine yatırdılar. Damlalık verdi ona laboratuvarıdan, sonra her sabah bir kutu süt de getiriyor Musa'ya, bazen birlikte doyuruyorlar kedicikleri. Doktor Esin'i çok seviyor Musa.

“Vah benim doktorum... Vermeyince Mabud neylesin Sultan Mahmud,” diyor da cık cık ediyor Kazım Usta bazen. Hemşirelerden de kulağına çalınmıştı az biraz; çocuğu olmuyormuş Doktor Esin'in.

İyi ki Kazım Usta var ve iyi ki hastane bahçesinde dinlediği o güzel masallar. Masallar Yedikule'yi bir baştan bir başa kaplayıyor yaşlı adam konuştuğu, hastanenin bahçesinde gelişigüzel boy atan ballıbabalara, sütleğenlere, hindiba ve eğrelti otlarına karışıyor küçük Musa.

“Sonraaaa... Kalbi taş kesmiş o hain Firavun’un merhametliler merhametlisi bir hatuncuğu varmış kiii... Koşa koşa nehrin kıyısına yetip yanaşmış, tutup kucaklayıvermiş o küçük sandukayı. Sonraaaa... Açmış bakmış ki ne görsün?”

“Ne görmüş, ne görmüş usta?”

“Musa’yı...”

Musa’yı yetiştirme yurdundaki rutin sağlık taramalarından birinde fark etmişti Doktor Esin Hanım. Cılızlığından ötürü, beş yaşlarında var yok gözüktüğü halde, aksayan sol bacağıının hikâyesini büyük adamlara mahsus bir olgunlukla, “dün gece kulunç girdi öğretmenim,” diye anlatınca dikkatini çekmişti bu çocuk.

“Allah Allah, nasıl giriyormuş bu kulunç denen şey?”

“Kapıları çalmadan içeri girince bazı çocuklar, böyle ışıkları yakıyorlar bazen izin almadan, eğer tuvaletimizi yapmadan yatarsak geceleyin, bazen tuvaletimiz gelebilir öğretmenim, böyle yaparsa bir çocuk, geceleyin tuvaletim geldi diye kalkarsa eğer, ışıkları açabilir yanlışlıkla, başka kişilerin gözüne ışık girerse sonra öğretmenim, yanlışlıkla gördüğünü zannederse tuvaletlerde, sonra yanlışlıkla kulunç girer çocuğun bacağına öğretmenim...”

Kulunç; yedi yaşındaki Musa’nın parçacıklar halindeki o darmadağınık konuşmasından fırlayıp yıldırım hızıyla Esin’in kalbine sapanmıştı işte.

Sakıncalı her şeyin karanlık kapıların ardında yapıldığı büyüklerin dünyasından sakıncalı hemen her şeyin yanlışlıkla görüldüğü küçüklerin dünyasına geçiş, elbette kolay değildi. Kulunç, belki de bu işe yarıyordu. Bir alçı gibi. Alçıyla yapıştırılmış kırık bir bacak gibi. Sır gibi. Susarak hayatı devam ettirmek gibi. Saklanması için çocuğa emanet edilmiş her büyük sır, o çocukta bir kulunca dönüşüp onu kötürüm

bırakıyordu eninde sonunda. Saplanıyordu, kırılıyordu, kas-
tırıyordu, topal bırakıyordu ama işte, güçlülerle güçsüzleri
bir arada tutuyordu. Yetiştirme yurdundaki tahkikatın devam
etmesinden de istifade ederek Musa'yı Yedikule'deki hastaneye
naklettirmişti Esin. Ciğerleri su toplamış, sol kalça kemiğinde
bariz darp izleri... Gözlüklerini çıkarıp röntgenleri dosyaya
kaldırdı Doktor Esin: "Düzelecek Musa, bir müddet hastanede
misafir edelim seni..."

Çocuk.

Kadına göre, iple sarkıtılmış anahtardı.

Gökten.

Her kadın kendi anahtarını sorardı hayattan.

Çocukların yüzlerinde parlar, kedilerin bıyıklarında titrer,
ıhlamur ağaçlarının gözlerinde tüterdi, hayat saklıydı o ipuç-
larında.

*Yer demir, gök bakır kesmeden evvel, kıyamet kopmadan yani,
o anahtarlara sımsıkı sarıl, derdi Esin kendi kendine...*

"Sonraaa... Kardeşleri küçük Yusuf'u kuyuya atmışlar yaaa...
Çok ağlamış, çok yalvarmış Yusufçuk, yapmayın kıymayın,
 demiş ağabeylerine, ellerini öpmüş, boyunlarına sarılmış...
Ama aldırmamış hiçbiri. Zinhar Yusuf'un gözlerinin içine bak-
mıyorlarmış onu kuyuya atarken. Çünkü şayet baksalarmış o
küçüğün gözlerine, orada Allah'ı göreceklerini bilirlermiş de
bakmazlarmış. Birini öldürmeden evvel gözlerinin içine bak-
malı kul kısmı, göz ziyarettir kehribarım unutma. Sonraaa...
Babalarına dönüp kardeşimizi kurt yedi, demişler."

"Peki Allah niye kurt yapmış usta?"

"Ulan oğlum, kurt olmasa kimin üstüne atacağız işlediğimiz
suçları?"

"Balıkesir'de de var mı kurt?"

“He ya, olmaz mı kehribarım... İnsanın olduğu her yerde kurt da vardır kuyu da... Nah burada hepsi, iyilik de kötülük de, iş insan olmada anlıyor musun, adam olmada...”

Kılları ağarmış kollarıyla göğsünü dövüyordu “nah burada...” derken Kazım Usta. Gürleyerek gülmesine alışkın Musa, ustanın gözlerinden durup dururken fişkırان gözyaşlarını fark edince, o akşamüstü anlamıştı zaten bir şeylerin ters gittiğini. Hava garipti o ikindi sonrasında. Donup kalmıştı önce Musa. Kazım Usta'nın bu haline şaşarak.

Usta ağlıyordu, hem de masalın orta yerinde. Ama yurt çocuğu olmanın verdiği sezgiyle başını öne eğmişti Musa; biri ağlar-ken, diğeri iki gözünü dikip de öylece bakmaz, bakamaz ki ona.

Kazım Usta ağlıyor. Sanki gökler ne kadar ipleri varsa, geri sarmışlar yanaklarına.

Gök ipsiz.

Gök anahtarsız.

Gök kapısız. Masalsız... Ustayı balık yutmuş. Balığın karnında binbir nedamet...

Kazım Usta pişman, hem de binlerce kere pişman. Şu yedi yaşındaki saf yetimin karşısında, şu kısır ama kırk erkeğe baş olacak kadın doktorun önünde, binlerce kere tövbekârdı Kazım Usta. Keşke o melun çiftiyi asmasaydı duvara, keşke kız kardeşini kaçırdıklarını söylemeseydi oğluna, ah bilseydi eğer, birbirlerini sevip de sözleştiklerini kızıyla yavuklusunun, peşlerine düşerler miydi oğluyla bir olup... Oğlunun attığı kurşun sekmiş, kızına isabet etmiş, “yandım baba” demiş kucağındaki kızı en son... Baba da yanmış, ev de, bark da, evlat da... Zindan odalarında *Delail-i Hayrat*'la *Kıyas-ı Enbiya* okumakla dinmez asla, taş ustasının yürek yangını... Mahpushane damında ağlamaktan ciğerleri delinmiş, yıllar var ki aldığı nice abdest, serinletemez cehennemini. “Yandım

baba...” derken kızı, gözlerinin ta içine, gözlerinin en içine bakmıştır evladının, orada görmüştür kuyuları, kurtları, Nil nehrini, nice yetimleri; Şakkü'l-Kamer gibi orada kesilmiştir ay ortadan ikiye, Cebrail'in kanadı orada kırılmış, Kerbela orada kanamıştır; o kız gözlerinde... Şimdi bir de Musa'yı yollamıştır Allah ona, şu Ciğer Hastanesi'nde. Saf çocuk, portakal kasasından çıkan bir yetim. Dövmüşler onu, itip kakmışlar, kızının hayaleti gibi, gözlerinin içine içine bakar taş ustası Kazım'ın.

“Anlatmayın hele yetime, birkaç yılım daha var damda, ölmez de sağ çıkarsam, dönüşte varırım yanına,” demişti en son. Sabaha karşı cezaevinden gelen araca bindirmişlerdi Kazım Usta'yı...

...

Ben uyurken götürmüşler,” dedi Musa.

...

“Kızı vardı Kazım Usta'nın. Kehribardan bir saray yapacakmış kızına, meraklanmasın, biter bitmez döneceğim, dedi Musa'nın yanına.”

Böyle anlattı Doktor Esin masalın sonunu Musa'ya. Sesi, boş hastane odalarında yankılanırken...

Musa, bir gece evvel ustanın yattığı boş odanın penceresinden kederle dışarı doğru baktığında, Nil nehrini görür gibi oldu o anda.

Bir iki öksürdü.

Sonra koltuk değneğine tutundu.

“Tak!” diye vurunca değneğini yere, denizler yarıldı sanki, yollar açıldı, Cebrail kanatlarını çarpa çarpa göklere yükseldi.

Tak... Tak... Tak...

Babam İçin Beyaz Bir Kuğu

Bana dş kırıklığının rengi, daha ğretilmemişti o yaz.

Bahar uzak yoldan geldiği için hatırı aziz tutulan, yolu gözlenen, acelesi hiç bitmez bir misafir gibi olsa da, vardı o vakitler, gelirdi bize, henüz bitmemişti. Kuzguncuk'tan geçerken erguvanlar bıraktığı bahçeleri, deniz kıyıları olurdu baharın. Sonra birdenbire kiraz ve erik ağaçlarıyla çıkagelen yaz, kendini kalenderce sarkıtıp da Kasım'a kadar Adalar'dan Beykoz'a kadar boylu boyunca yayılırdı...

Yaz unutkanlıktı, bandajdı, sargıydı. Kış boyunca kanamış durmuş uzun yaralarımıza sıcak nefesiyle hohlardı da kabuk tutardı ahlarımız. Kabuğun düştüğü yerden bağlardı hayat sonra kendini. Her kış ölür, her yaz yeniden bağlanırdık hayata. Bunun bir de aralığı olurdu, nekaheti, bağlamı, geçişi, ancak derin dondurucuyla, uzun uykuyla, msekkinle, atlanabilen kısmı, buzullu, kırçılı...

Kırık beyaz, derdi rahmetli anneannem buz rengine. *Dş kırıklığı böyle bir Şey olsa gerek*, deyip geçtiğim günlerdi o vakitler, üstelik yazdı İstanbul'da, üstelik ben babamın ilk göz ağrısıydım.

...

Çocukluk evimden ayrılırken, kız kardeşimle paylaŐtığımız odanın kapısını dıŐarıda bekleyen düğün alayının üstüne örttükten sonra, "bu evde bir yatağın ve soframızda bir tabağın olduğunu hiçbir zaman unutma, seni zen olursa dünyanın

öteki ucunda olsam da çıkar gelirim yanına, hatta şu anda bile gitmiyorum dersen, yollarım herkesi kendi evine,” diyordu canım babam. “Ben iyiyim...” derken içim çakmak çakmaktı, ağlıyordum gerçi, hem ağlayıp hem de gidermiş ya gelin kısmı. Sonra annem ve halalarım kapıyı zorlayarak içeri girmişler, “gelini ağlatmak olmaz...” diyerek teessüf etmişlerdi babama. Ellerindeki taslardan başımdan aşağı attıkları şekerler, konfetiler arasında veda etmişim çocukluk evime.

Kader her evin cengâverini ayrı ayrı yazmıştır. Burnuna gelin bebek oturtulmuş süslü *Plymouth*'un arka camından sığmayan İmelda Markos topuzuyla annem, bir yandan duvağını düzeltirken bir yandan da “gelinliğinle çıktığın eve bil ki kefeninle dönersin, bundan sonra evin, gittiğin yerededir,” deyivermişti.

Ağustos ayında su içsem balta kesmez buz olur misali, o an buz tutmuştu zaman sanki. Dünya bazı nadir anlarınızda toptan sarsılır ya, işte öyle bir şeydi o andaki yersiz yurtsuzluk hissim. Bunu anneme hiç söyleyemedim ben. Cesareti kırılmasın diye.

...

Bir kere evden çıkmaya görsün insan... Diğer çıkışları vız gelir. Hızımız arttıkça yeryüzünde, mevsimleri de azalmış ya dünyanın. “Bahar birkaç güne indi Kuzguncuk'ta,” diye yazmış son mailinde Funda. Zamanın hallerinden işte, demek ki o da eriyor... “Erguvanları çok severdin, senin için kurduğum çiçekleri hangi adrese yollayacağımı bilemediğimden dönüşüne saklıyorum artık,” diyor, fotoğraflarını da çekip yüklemiş ekli dosyaya. Sanki ahiretten bahseder gibi. Öteki dünyadan. Ah Funda! Yeryüzünün en uzun denizi var aramızda...

Funda'nın attığı her mailde böyle oluyorum ben. Üç kızı var cennete anahtar, Allah bağışlasın. Benim de bir kızım olsaydı mesela, belki Nusret'le ite kaka da olsa sürdürebilirdik evliliğimizi. Belki kefen giymeme gerek kalmadan kapısını çalabilirdim ana evinin. Geri dönecek bir yerim olurdu belki. Önce evlenerek sonra da boşanarak iki ayrı evden çıktım ben. Yerçekimi bana işlemez artık.

Her şeye katlanıyor da insan, illa şu bayram sabahları... Kabir tahtasına alnını vurur gibi oluyor insan; gurbettesin, evsizsin. Oysa her gün giderek biraz daha babamın ellerine benziyor ellerim. Akıldan her geçişinde üç kulhuvallah bir elham okuyorum. Nakkaştepe'de yatıyor. Ama elleri bende.

Yaman kadındır, dediydim ya annem için. Babamın vefatından sonra kız kardeşimle evi kapatıp Marmaris'e yerleştiklerinden beridir sıkı bir kompüterci oldu, kamera da almışlar en son, "bakayım evin derli toplu mu," veya oteldeysen "odada yalnız mısın, yine mi sigara içiyorsun, kısa saç yakışmamış, bir deri bir kemik kalmışsın, ilaçlarını aldın mı..." Ah anneciğim benim! Anneler kızlarının tahtını kurarmış da bahtını kuramazmış. Ah anneciğim benim! "Beni atımla gömün," diye vasiyet eden Çin krallarına benzer. Okyanusu aşıp bana kadar degen kılıcını, tutkusunu hayata dair, seviyorum annemin...

Nusret, bayramlarda kızını da alıp geliyormuş el öpmeye. Anneler Marmaris'e taşınmazdan evvel. Ona hâlâ "anne" diyormuş. Kibar çocuktur. Zaten hiç kavga etmemişti ki. Yürümüyordu işte evliliğimiz. Çocuğumuz da olmuyordu... Tayinim Avrupa'daki ofise çıkınca, ikimiz için de uygun bir fırsat doğmuştu.

Nokia'nın yeni ürününün tanıtımı için yapılan bir toplantının kahve molasında ortak avukatımızdan gelen mesajla öğren-

miştim boşandığımızı. *Kırık beyaz* bir lensin loş hatırasıdır bu yüzden bende Helsinki.

Nürnberg'deki ırkçılık karşıtı mum yakma eyleminin haberini yazarken okuyacaktım Nusret'in bekârlığa ancak altı ay kadar tahammül edebildiğini. Bizim ofisten Selma ile evlendiklerini ise kurumsal iletişimin geçtiği rutin tebrik mesajlarından. Pakistan'daki depremden sonra Türk Hükümeti'nin bölgede hizmete sunduğu yetimhanenin açılışını takip ederken aramıştı annem, kızgındı olanlara: "Her şeyden en son senin haberin olur. Arkadaşınla evleniyor kocan. Nasıl uyudun acaba bunca zamandır... Dünya yansa, bir kalbur samanın yanmaz zaten senin..." diyordu.

Telefonu kapattıktan sonra fark etmiştim ki yanması için, önce biraz samanı sonra da bir kalburu olması gerekirmiş insanın. Bendeysel ne saman ne de kalbur...

Bir kızım olsaydı oysa... Hep biraz daha uzaklara, hep biraz daha içine doğru *kırık beyaz*'ın... Kaçar mıydım, gider miydim anne? Veya bir kefenim olsaydı, anneannemin dediği gibi *kırık beyaz* renkli, alır mıydın beni eve?

Ama siyah mokasen bir bavulum var işte, üzeri dünyanın dört bir yanından yapıştırılmış pullarla dolu, hayatım kadar, ömrüm kadar bir bavul. O kadar. Bir kere evini kaybetmeye görsün insan.

Hz. Aişe de "evlerinden çıkmasınlar" ayetini her işittiğinde ağlarmış ya... Bir kere evinden çıkmaya görsün kadın kısmı. Gerisi tufan. Gerisi Cemel. Gerisi, "bahar eriyor gitgide, bir iki günlük ömrü var artık, mevsimler de dört değil şimdilerde, ikiye indi, yaz ve kıştan başka bir şey kalmadı elimizde..."

Ne bilsin ki benim için erguvan kurutan Funda, ne bilsin... Evsizlik, vatansızlıktır kızlara. Mevsimi yoktur bu halin.

babam için beyaz bir kuğu

Sanki kervankıran yıldızına aldanıp da çıkmışızdır yola, ne gece biter, ne menzil. Hep iltica, hep iltica... Sanki kıyamet kopmuştur da dilinizi bilen bir Allah kalmıştır dünyada. Ne bilsin Funda... Ne bilsin Kuzguncuk... Herkes yerli yerinde.

...

“Ablacığım,” diyor Murat bana.

Ofise yeni geldi, görsel destek asistanı olarak. Elinde iki fincan kahveyle, *oturabilir miyim* diye başıyla masamın karşısındaki boş sandalyeyi göstererek.

“Yarın bayram biliyorsunuz, sizi rüyamda gördüm bu sabah.”

Rüya mı...

Rüya der demez bırakıyorum elimdeki işi. İletişim ne kadar hızlanırsa hızlansın, teknik ne kadar ilerlerse ilerlesin... Gurbette görülen düşlerle yarışamaz hiçbir istihbarat...

“Hayırdır inşallah. Bana diyorsunuz ki rüyamda... Babam için beyaz bir kuğu bulur musun Muratçığım?”

Murat, ne güzel bir adın var senin. Murat, genç bir at... Senden gelecek her haber bembeyaz bir küheylandan başka ne olabilir ki...

“Babam için beyaz bir kuğu,” der demez Murat. Yakın gözlüğümü çıkararak yüzünü seyretmeye koyuluyorum karşımdaki çocuğun. Kaşları gümrah, birbirine bitişik, gözleri pırıl pırıl, kime gülse yüzü, anında anne kesilir karşısında, en kısır kadını bile olsa dünyanın.

Arefe gününde erkenden çıkagelmiş bayram şekeri gibisin be çocuğum, diyorum içimden. Annen seni nasıl da seviyordu, nasıl da gurur duyuyordu, o inci gibi parlayan yüzüne kimbilir kaç nazar duası yolluyordu.. Bir hediye yollamalıyım annesine.

“Bayram namazını Maryland’deki Külliye’de kılacağız arkadaşlarla... Sizi de götürmeye karar verdik ablacığım. Burada

kadınlar da gidermiş bayram namazına. Sabah sizi de alacağız eğer kabul ederseniz. Annemin de çok selamı var, memlekete dönüşte misafirimiz olsun diyor, bana aldığınız atkı ve eldivene çok teşekkür ediyor.”

Konuşması bir şelale gibi durmaksızın akıyor. Benden cevap bile beklemeden kahve fincanını alıp, “sabaha hazır olun ablacığım,” diyor.

Bu sabah...

Kırk dakika kadar gittikten sonra, alacakaranlığın içinden bembeyaz minarelerini göklere doğru açmış halde bizleri bekleyen Külliye’yi görünce... Uzun ve ağır bir düşten uyanır gibi ağlamaya başlıyorum.

Bu minareler... Bu Külliye...

Üstelik Washington’ın kalbinde.

Bu bir masal mı, serap mı bu gördüğüm... Sanki Süleymaniye’yi kapıp da buraya taşıyivermiş bir Zümrüd-ü Anka... Hava çok serin ama insanın içine değdikçe soğuk elleri, kıpır kıpır kan yürütüyor damarlara. Sanki İsa Mesih çıkagelmiş, mesh etmiş de... Basübadelmevtle kalkıp doğruluyor içimdeki ölgün kız...

Bembeyaz minarelerin şerefelerinden sanki babam çıkıverecekmiş gibi.

Subhanallah! Murat’ın gördüğü düşün tabiri gibi şu bayram sabahı. Bir çift beyaz kuğu gibi sabahı ince boyunlarıyla kaldırıyor minareler, usul usul, sessiz sessiz, yavaş yavaş yükseldikçe taşıdıkları kırçıl bulutlar... Seherden sabaha ağıyor gün.

Bahçede o güne kadar hiç tanışmasak da sanki kalubeladan beri kardeşmişiz gibi bir dolu kadınla kucaklaşıyorum.

babam için beyaz bir kuğu

Kimisinin kucacağında kat kat sarılmış kundaklarda bebekler, kimisi lokum tutuyor, kimisi “hoş geldiniz, hayırlı bayramlar,” diyor. Öğrenciler, öğretmenler, inşaat işçileri, hafızlar, profesörler, aşçılar, bayram namazına koşanlar...

“Buyurun,” diyorlar. “Merhaba,” diyorlar.

Türkçe bu kadar güzel miymiş?

Sanki çocukluk evimin kapısı açılıyor işittiğim her cümleyle, sanki tüm *kırık beyaz* buzlarım eriyor işittiğim her nefeste. Kuzguncuk’tan firar etmiş bahar, şimdi şu gurbet camiinde aniden peydah oluyor.

“İçeri geçelim,” diyor kelebek gibi etrafta dönüp herkesi içeri buyur eden pervane misali genç kızlar. İçeri, içeri, içeri... Ne güzel bir kelimeymiş şu *içeri*.

“Ben hazırım,” diyorum kısık bir sesle.

Arkadan Murat yetişiyor:

“Biz de hazırız ablacığım... Hazır olan Hızır olan gibidir...”

...

Bazen Hızır... Sizin için rüyaya yatmış bir çocuktur. Yetişir.

Amber Hanım'ın Çekim Gücü

En iyi dinleyen bendim halbuki onu.

a- “Cazibe-i arzdır sebep, yaşın gözden düşmesine.”

b- “...sonra göklere ve yere gelin, dedi, isteyerek veya istemeyerek.”

...

Yolculuklarımda çok daha iyi fark ediyorum bunu, yani görünmezliğimi. Yıllar mı şeffaflaştırır bir kadını, yoksa “belli belirsizlik” daha en başından kaderi midir bazı kızların? Emin değilim ama bir kısmımız böyle oluyoruz işte; “tül burcu”ndan. Tüldür bu... Tam olarak örtemez örtmek istediklerini, ama açık da değildir; kararsızlık mı, göz kamaşması mı emin değilim, lakin can sıkıntısına yol açıyor bu hal bakan kişide. Bakanlar sabırsız, görebilenlerse gecikmiş kalıyor bizim gibilere.

Tüldür bu. Esecək bir rüzgâra bakar ilk kıpırtısı. Peki ya esmezse hiç o rüzgâr? Öylece asılı kalır, her karşılaşmanın, her konuşmanın, her vedanın ardından. Bazılarımız böyle oluyoruz işte; “tül burcu”ndan.

“Biz, biz, biz,” diyerek, beni bu yaşa getiren konuşmalarım. Sadece alçakgönüllülükten mi, “ben” dememek için çıkarttığım? Neden olmasın. Ama birilerine tutunabilmeyi önemserim ben veya aslında *biz çokuz* diyebilen koronun içindeki kız kardeşlik coşkusu da azımsayamam. Ah, bir

de kraliçelere has bir şeydir ya “biz”: “Biz: Büyük Vegalar Kraliçesi İzabel olarak...” diye başlayan eski bir İspanyol fermanı mesela. Ah Kraliçe İzabel, hercai bir kocanın derdiyle iyice Katolikleştikten sonra, Haçlıların unutulmaz ikonu olmuş mutsuz azize! “Acının yol açtığı konuksever dil” üst başlığıyla kavramsallaştırmaya çalıştığım o geniş kız kardeşlik çatısı altında senin gibi kadim bir hasım bile yer bulabilir. Maksat kadınlık olsun. Maksat acı çekmişlik. Kalenderiz “biz.”

...

c- “Ben demek nefsin suret kazanmasını iktiza eder, bundan kaçınınız.”

...

Yanımdaki, benden genç diğer iki kadına anlatıyordu ısrarla, üç yıl evvel kaybettiği eşini.

Yirmi üç yıldır şoförlüğünü yaptığı kuzey ülkesindeki büyükelçiliğin eski ve küf kokan belki bin yıllık binasının girişinde, arkaya bakan bahçe katına gelin gelmiş rahmetlik Amber Hanım. “Kapı girişindedir hâlâ gelin teli, Sarıyer’in en güzel kızıydı Amber, gelinliğiyle geldi, gene gelinliğiyle götürdüm onu geriye...” Duvakla kefen arasında gidip gelen bir aşk adamı bu.

Bahçedeki solgun çiçek tarhlarında uçmaya çalışan birkaç çelimsiz kelebek. Bahar ancak bu kadar gelebilirmiş demek ki buralara. Amber Hanım hayatta olsaydı belki değişirdi bu bahçe, ne de olsa gurbette vatandır aşk, o da çekip gidince ne yapsın zavallı kelebekler, büyükelçiliğin üzgün bahçesini kurtarmaya yetmiyor zayıf uçuşları.

Ağlamaklı konuşmasında, pek de hoşlanmadığım bir yalpalanma var bu adamın...

“Evlenirsen unutursun diyorlar... Hiçbiri anlamıyor beni. Amber’in yerini kim tutabilir ki?” Epeyce üzgün bunu söylerken. Ama gözleri de, arar gibi biraz, arar gibi, “Amber’in yerini” tutabilecek olanı.

Kimse de tutmak niyetinde değil aslında o anda Amber Hanım’ın yerini. Ama o yine de anlatıyor, anlatıyor, ritmik bir şekilde araya sıkıştırdığı nakarat; “Amber’in yerini kim tutabilir ki?”

Yerçekimi kadar kuvvetli neredeyse şu rahmetli Amber Hanım. Dur şu konuşmanın menziline değiştireyim de sıklet bir nebze hafifleyip kalkıversin üzerimizden. Aşk da ölüm kadar ağırdır derler ya. Hafifletelim öyleyse cazibesini, aşkın da ölümün de. Benim işim bu değil mi zaten; konuyu değiştirmek. Ben değiştirdiğinde, onlar gelir peşimden nasılsa, ama isteyerek, ama istemeyerek...

“Akkavaklar dediğiniz... Şu karşı tepedeki ağaçlar mı?”

Uygunsuz bir şeye uğramış veya çarpılmışçasına bakıyor sorum üzerine bana, “sen de nereden çıktın”, “hep burada mıydın sen” der gibi gözlerini kısarak... Ah-haa. Resmen sendeledi işte, akli gitti sorumla.

“Rahmetli eşiniz Amber Hanım’a hastalığı süresince akkavak suyu içirdiğinizi söylemişsiniz ya, o yüzden sordum, şu karşı tepedeki ağaçlar mı akkavaklar?”

“Bacım... Bilahare zamanımız olursa götürürüz sizleri o muhite, üniversitenin botanik bahçesidir gösterdiğiniz yer.” Diğerleri kıkırdaşmaya başlıyor. Aldığım “bacım” ikazı yüzünden, ben de gülümsüyorum gayriihtiyari büyükelçiliğin şoförüne.

Yaman kızlar vesselam. Onlar da usanmış olmalı ki adamın halinden. Veya aramızda kuşak farkı var tabii gençlerle, aşk